

De kinderen krijgen een vordering waar al meteen erfbelasting over verschuldigd is

Overweeg een tweestaptestament

Als u zich niet verdiept in uw nalatenschap, loopt u het risico dat uw kinderen onnodig veel van uw zuurverdiende centen kwijt zullen zijn aan de fiscus. Zowel mensen met een minder groot vermogen als rijke mensen doen er goed aan na te gaan welke voordelen een testament met een zogenoemde tweestap biedt.

Mr Aniel Autar,
Kooijman Lambert Notarissen, Rotterdam

Voor een goed begrip is het belangrijk te beseffen dat het erfrecht iets anders is dan de successiewet. Het erfrecht bepaalt wie wat krijgt als er geen testament is. De successiewet vertelt ons hoeveel erf- en schenkbelasting de fiscus in rekening brengt.

De media juichten in 2003 dat een testament niet meer nodig is omdat op grond van het toen nieuwe erfrecht alles naar de langstlevende echtgenoot gaat. De kinderen krijgen een vordering op die echtgenoot. Om het begrijpelijk te houden, spreek ik vaak van een tegoedbon. De kinderen kunnen die bon pas verzilveren als de langstlevende ouder overlijdt. Als er dan nog iets over is tenminste. Maar wist u dat er over de tegoedbon al meteen erfbelasting verschuldigd is? En wist u dat de langstlevende echtgenoot de erfbelasting moet voorschieten?

Een voorbeeld: als vader een huis van twee ton nalaat, erven moeder en (enig) kind elk € 100.000,-. Moeder heeft een

vrijstelling van € 600.000,- en betaalt dus geen belasting. Het kind heeft een vrijstelling van € 19.000,-. Het kind moet over € 81.000,- (€ 100.000,- min de vrijstelling van € 19.000,-) erfbelasting betalen. Het kind krijgt een aanslag van € 8.100,-. Gaat het over een erfenis van € 300.000,-, dan krijgt het kind een aanslag van € 14.400,- zonder dat het iets ontvangt.

Waar moeder het geld vandaan haalt om de erfbelasting te betalen is haar probleem. 'De waarde van de tegoedbon wordt ook beïnvloed door de leeftijd van moeder. Is moeder bijvoorbeeld jong, dan is de 'tegoedbon' voor de fiscus minder waard; het kind moet langer op zijn geld wachten. Het betaalt dan minder erfbelasting over zijn tegoedbon. Het gevolg hiervan is wel dat moeder fiscaal meer 'erft'. Zij heeft immers langer het genot van de tegoedbon.

De oplossing voor dit probleem is: bepaal in uw testament dat uw (huwelijks)partner alles erft en de kinderen geen 'tegoedbon' krijgen. Bepaal ook dat wanneer de langstlevende overlijdt, de kinderen alsnog meedelen in de erfenis. Zo ontvangt het kind op papier twee erfenissen tegelijkertijd: één van vader en één van moeder. Daarmee zijn twee dingen veilig gesteld. Ten eerste hoeft het kind pas belasting te betalen als hij zijn erfenis daadwerkelijk ontvangt. En in de tweede plaats kan het kind tweemaal gebruikmaken van zijn vrijstelling. Namelijk voor wat hij van de eerst gestorven

ouder erft en vervolgens voor wat hij van de laatst overleden ouder erft.

Met deze regeling is het kind ook nog eens minder geld kwijt aan de fiscus. Voor zowel de erfenis van vader als voor de erfenis van moeder geldt dat hij over de eerste € 118.000,- tien procent aan de fiscus moet afdragen en over het meerdere twintig procent. Zou het één erfenis zijn en zou het dus over het dubbele bedrag gaan, dan is er voor de 'andere helft' geen vrijstelling en geen tien procent heffing meer. Dan belast de fiscus die 'andere helft' volledig met - in dit voorbeeld - twintig procent.

Overigens is het in lang niet alle gevallen slim de tweestapstrategie in het testament op te nemen. Als de langstlevende bijvoorbeeld meer erft dan € 600.000,- moet ook die erfbelasting betalen over het meerdere boven € 600.000,-. In zo'n geval incasseert de fiscus twee keer: de eerste keer van de langstlevende als de partner overlijdt. De tweede keer als de langstlevende zelf overlijdt en het kind erft.

Bij de afweging of een tweestaptestament voordelig is, speelt een rol hoeveel kinderen er zijn. Ook wat de gevolgen zijn van eventuele (levens)verzekeringen die tot uitkering komen. De leeftijd van de langstlevende is ook belangrijk. Kortom: voor u alle redenen tijdig met uw notaris te overleggen.

mr Aniel Autar,
Kooijman Lambert Notarissen,
Rotterdam

Op 1 maart 2010 werd in een uitzending van het tv-programma RADAR aandacht besteed aan het liquiditeitsprobleem dat voor de langstlevende kan ontstaan als hij/zij de erfbelasting die de kinderen zijn verschuldigd, moet betalen. Als remedie voor dit probleem werd het tweestaptestament voorgesteld. In deze column gaat notaris Aniel Autar hier nader op in.